

KANCELARIA SENATU
Kancelaria Ogólna

05.01.2018

nr RPW 531/2018 z dat. 05.01.2018
G. N. Karczewski
(podpis) MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

03980200000862
RPW/531/2018 P
2018-01-05

DN.WOJ.1700.15.2017

Warszawa, 4 stycznia 2018 r.

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej

Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na przysłane do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oświadczenie złożone przez senatora Andrzeja Kobiaka podczas 51 posiedzenia Senatu RP w dniu 7 grudnia 2017 r. w sprawie zapowiedz likwidacji części B ministerialnego wykazu czasopism uprzejmię informuję, że idea likwidacji listy B wpisuje się szerokie spektrum działań zmierzających do umiędzynarodowienia oraz otwarcia nauki z jednej strony na świat zewnętrzny, ale również na globalny świat nauki. Nowy model oceny czasopism ma czytelnie komunikować kierunek polityki naukowej, który wskazuje na konieczność (a) publikowania w najbardziej prestiżowych i najbardziej wpływowych periodykach na świecie; (b) ograniczenie liczby czasopism wydawanych w Polsce, publikowane bowiem w nich prace mają śladowy wpływ na rozwój nauki, a jedynie służą dla sztucznych celów ewaluacyjnych czy też na potrzeby postępowań awansowych; (c) odejścia od publikowania dużej liczby artykułów na rzecz mniejszej, ale w miejscach bardziej wpływowych i prestiżowych (a co za tym idzie selekcyjnych).

Dotychczasowa polityka kierowała główny nurt publikacyjny do obiegu lokalnego, czego efektem jest – jak pokazują analizy biblio- i naukometryczne – ponad dwa tysiące czasopism na liście B, mających śladowy (lub żaden) wpływ na globalny stan badań naukowych. Ich wysoka punktacja w obecnym wykazie czasopism nie ma merytorycznego uzasadnienia, jest wyłącznie wskaźnikiem wpływu wydających je środowisk akademickich. Problem listy B najsilniej można zaobserwować w naukach społecznych oraz humanistycznych. Brak polskich badań nad europejską historią oraz kulturą powoduje, że polski punkt widzenia na sprawy ważne dla tworzenia europejskiej tożsamości jest niezauważalny czy pomijany w międzynarodowych dyskursie. Nieobecność polskich naukowców na arenie międzynarodowej prowadzi do tego, że są nam narzucone inne narracje, które mogą marginalizować znaczenie polskiej kultury i historii. Powinnością badaczy zorientowanych na kulturę narodową oraz historię regionalną winno

być nie tylko badanie lokalnych ojczyzn w sposób cechujący się doskonałością naukową, ale również pokazywanie świata bogactwa polskiej kultury oraz prezentowanie na forum międzynarodowym polskiej racji stanu.

Dotychczasowy system oceny czasopism naukowych nie pozwalał dowartościować najważniejszych czasopism z nauk humanistycznych. W nowym rozwiązaniu, w którym nie ma podziału na części A, B, C „Wykazu czasopism naukowych”, będzie wprowadzona równowaga między wszystkimi dziedzinami nauki: czasopisma humanistyczne będą mogły uzyskać taką samą maksymalną liczbę punktów jak czasopisma z nauk ścisłych. Dotychczasowy model oceny czasopism i oparcie się w części A „Wykazu.....” na wskaźniku Impact Factor (niewyliczanego dla czasopism humanistycznych) nie pozwalała na takie rozwiązanie. Dlatego rezygnacja z części A, B, C na rzecz jednej zrównoważonej listy pozwoli docenić najlepsze czasopisma humanistyczne. Brak części B „Wykazu czasopism punktowanych” nie oznacza, że zabraknie na nowej liście najlepszych polskich czasopism humanistycznych wydawanych w języku polskim lub innych językach. Przede wszystkim należy podkreślić, że np. w bazie Scopus jest aktualnie indeksowanych 108 czasopism, w których publikowane są artykuły w języku polskim, a całościowo w bazie tej jest indeksowanych 358 polskich czasopism. Oznacza to, że w bazie Scopus indeksowane są między innymi takie czasopisma jak „Język Polski”, „Teksty drugie”, czy „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”.

Badania nad wzorami publikacyjnymi w naukach humanistycznych i społecznych nie potwierdzają zaniku badawczych tradycji językowych w krajach nieanglojęzycznych. Jest zgoła odmiennie: w krajach takich badacze z nauk humanistycznych publikują równolegle w językach narodowych i w języku angielskim. W roku 2014 publikacje w języku angielskim stanowiły 78% publikacji wszystkich publikacji z nauk humanistycznych i społecznych badaczy z Flandrii (po niderlandzku opublikowanych było 16% wszystkich publikacji). W Finlandii publikacje po angielsku stanowiły 68%, w Norwegii 61%, w Czechach 26%, w Słowacji 25%, a w Polsce 17%.

Podstawową zasadą nowego modelu oceny publikacji będzie tożsamość metod oceny wszystkich kanałów publikacji poprzez uznanie – funkcjonującej od ponad pół wieku w naukometrii oraz wdrożonej w systemach ewaluacji nauki m.in. w Danii, Finlandii, Norwegii i Hiszpanii – zasady dziedziczenia prestiżu (artykuł jest wart tyle, ile czasopismo, w którym jest opublikowany a książka jest warta tyle, ile wydawnictwo ją wydające). Podstawą do budowy wykazu czasopism punktowanych będzie uznana międzynarodowa baza bibliograficzna oraz te polskie czasopisma, które stosują dobre praktyki wydawnicze (anonimowe recenzje, istotny udział autorów spoza jednostki wydającej czasopismo, dostępne metadane artykułu, ciągłość wydań oraz metadane i co najmniej abstrakt w języku angielskim). Wykaz wydawnictw będzie przygotowywany we współpracy Komisji Ewaluacji Nauki, ekspertów zewnętrznych oraz Biblioteki Narodowej i będzie obejmował tylko uznane wydawnictwa.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem nowych zasad oceny czasopism. Ponad 350 polskich czasopism indeksowanych w bazach międzynarodowych będzie ocenianych na podstawie wskaźników bibliometrycznych. Jednocześnie Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego uruchomi program wsparcia dla krajowych czasopism naukowych

nieindeksowanych w bazach międzynarodowych, którego celem będzie wsparcie działań wydawniczych i edytorskich polskich czasopism naukowych.

W ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych” będzie możliwe dofinansowanie realizacji projektów służących wsparciu najlepszych polskich czasopism nieindeksowanych w międzynarodowych bazach bibliograficznych o największym zasięgu w wejście w międzynarodowy obieg naukowy. Do konkursu będą mogły być zgłoszone projekty obejmujące finansowanie działań podnoszących na najwyższy poziom jakość praktyk wydawniczych, wdrożenie cyfrowych identyfikatorów publikacji i autorów, zwiększenie umiędzynarodowienia oraz przystosowanie do indeksowania czasopism w międzynarodowych bazach bibliograficznych o największym zasięgu. Program będzie szansą dla polskich czasopism, które mają rzeczywiste znaczenie dla polskiego środowiska naukowego oraz włączają się w globalny obieg myśli w swojej dyscyplinie. Jest to szczególnie istotne dla czasopism z zakresu nauk humanistycznych i społecznych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra
PODSEKRETARZ STANU

Łukasz SZUMOWSKI